

СНЦ
"ИНИЦИАТИВА
ЗА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ"

Гр. София, ул. „313-та“, equal_opportunities@abv.bg

ГОДИШЕН ДОКЛАД

2022

СНЦ
"ИНИЦИАТИВА
ЗА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ"

СНЦ
„ИНИЦИАТИВА
ЗА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ“

Гр. София, ул. „313-та“, equal_opportunities@abv.bg

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА, РЪКОВОДНИ ОРГАНИ И ЕКИП

Сдружение с нестопанска цел „Инициатива за равни възможности“ е неправителствена организация, регистрирана по Закона за юридическите лица с нестопанска цел през 2006 г. с цел да насърчава правата на ромите чрез овластяване на ромската общност да се само организира и да работи независимо за промени в политиките, насочени към осигуряване на обществено участие и равни права и да улеснява процесите на демократични правни реформи и равнопоставена интеграция на ромите чрез инструментите на закона, стратегически съдебни дела и застъпничество за подобряване на вътрешната правна рамка в съответствие със стандартите на Европейската общност.

Върховен орган на СНЦ „Инициатива за равни възможности“ е Общото събрание, обединяващо граждански активисти. СНЦ „Инициатива за равни възможности“ е и съ-основател на неформалната гражданска коалиция „Интелект“, обединяваща водещи ромски и про ромски организации и експерти с цел национално застъпничество и съдействие към законодателния процес в областта на социалните, образователни, жилищни и други релевантни въпроси.

Стратегическото управление се извършва от Председателски съвет. Екипът включва програмни координатори, експерти, общности работници и доброволци.

МИСИЯ НА СНЦ „ИНИЦИАТИВА ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ“

Нашата мисия е да насърчаваме равнопоставеността на ромите. Ние работим в подкрепа на демократичните правни реформи в страната и интеграцията на ромите, като спазваме ценностите на върховенството на закона, демокрацията и плурализма.

В изпълнение на мисията ни, нашите водещи принципи, към които се придържаме при изпълнението на дейностите ни са прозрачност, отчетност, сътрудничество и партньорство.

ОПИТ

За повече от петнадесет години СНЦ „Инициатива за равни възможности“ натрупа значителен опит в процеса на включване на ромите, като предоставя постоянна подкрепа и услуги чрез различни програми в областта на ранното детско развитие, образователни постижения; достъп до правосъдие, човешки права и антидискриминация.

Екипът ни включва специалисти и доброволци, които са отдадени на изпълнението на задачите си и работят в сътрудничество с бенефициентите на програмите ни, така, че да отразяват техните нужди и приоритети.

Изградили сме партньорска мрежа, която включва организации, работещи както на местно, така и на национално ниво, в области, в които и ние се фокусираме.

Сдружение с нестопанска цел „Инициатива за равни възможности“

www.equaopportunities.eu

СНЦ
„ИНИЦИАТИВА
ЗА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ“

Гр. София, ул. „313-та“, equal_opportunities@abv.bg

ИЗПЪЛНЯВАНИ ПРОГРАМИ ПРЕЗ 2022

ПРАВНА ПРОГРАМА

Правната програма на СНЦ „Инициатива за равни възможности“ работи от самото създаване на организацията. Подкрепяна е от Фондация „Отворено общество“ и британската благотворителна организация Зигрид Раузинг Тръст.

Основната цел на програмата е да осигурява правни консултации и правно представителство в случаи на нарушени основни човешки права, както и да анализира резултатите от съдебната си практика и ги използва за подготовка на предложения за законодателни промени, които да приведат вътрешното ни законодателство в съгласие с модерните стандарти за защита на правата на човека. Застъпническите дейности в полза на изработените предложения са основна част от задачите на програмата.

През 2022 г. екипът консултира ромски общности в 29 населени места, като фокусира усилията си върху предотвратяване на принудително изселване и защита срещу реч на омразата и етнически мотивирани престъпления. Стратегическата правна защита включваше и случаи на защита на правото на равни възможности на ромските деца в областта на образованието. Екипът на организацията оказва правна помощ и на граждански организации, които не поддържат правни екипи. Предоставяно е процесуално представителство по редица дела пред съдилищата в България и Комисията за защита от дискриминация, както и пред Европейския съд по правата на човека. През 2022 г. са образувани 41 нови съдебни дела, като екипът продължава да работи по висящи производства. Проведени са общо 814 индивидуални правни консултации на лица от ромски произход, от които 401 лични, 111 онлайн консултации и 302 чрез специално организирана телефонна линия.

ПРОГРАМА ПРАВЕН ИНКУБАТОР

Програмата предвижда създаване на първия в Източна Европа Правен инкубатор – инициатива за подпомагане на млади юристи да стартират своя собствена практика. Стартира преди четири години, с подкрепата на Фондация „Тръст за социална алтернатива“ и съпътващата подкрепа на Зигрид Раузинг Тръст като създаде и оборудва офис пространство, което в продължение на 12 месеца да бъде използвано от млади юристи за работа с клиенти с ниски доходи. Младите юристи са подкрепяни от ментори, които ги консултират и участват активно в продължаващото им практическо обучение. До края на 2022 г. през програмата са преминали две групи млади юристи, съответно 12 за първата група и 15 за втората група. Програмата осигурява и тематични обучения за младите юристи по теми, идентифицирани като важни и необходими за тях. В инкубатора се обучават дипломирани юристи, като се приемат и студенти по право последна година, за които се осигуряват подпомагащи обучения за явяване на изпитите за правоспособност и прием в адвокатска колегия. Приетите в инкубатора студенти се ангажират с включване в дейностите на Младежката програма на СНЦ „Инициатива за равни възможности“. За тях се осигуряват и стипендии, които да подпомогнат фазата на успешно завършване на образованието им. Програмата се финансира от Фондация „Тръст за социална алтернатива“.

Сдружение с нестопанска цел „Инициатива за равни възможности“

www.equaopportunities.eu

СНЦ
„ИНИЦИАТИВА
ЗА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ“

Гр. София, ул. „313-та“, equal_opportunities@abv.bg

Програмата е създавала Фейсбук страница, улесняваща комуникацията с участниците и популяризирането на инициативата.

През 2022 г. екипът работи с втората група в програмата. Екипът на проекта, съвместно с менторите работи по създаване на методология и планиране на заложените по програмата обучения за участниците. Изготвен беше обучителен план, който включваше 2 присъствени и четири онлайн обучения. Планираните теми бяха: 1. „Защита от дискриминация“, в което обучители на младите юристи бяха експерти и комисари от Комисия за защита от дискриминация, като обучението се проведе в залата на Комисията; 2. „Право на личен живот – адекватни жилищни условия и защита от евикции“, което се проведе онлайн в платформа Зуум през юни 2022, като за участниците бяха подготвени обучителни материали, използвани по време на обучението и предоставени им след обучението; 3. „Организиране на частни практики, етични правила на юриста, професионална отговорност и отношения с клиенти“, проведено през октомври 2022 г. в платформа зуум; 4. „Процесуални правила и права при задържане в полицията и в условията на досъдебно производство“, проведено присъствено; 5. „Семейно правни въпроси и защита от домашно насилие“, проведено онлайн през платформа зуум през юни 2022, като за участниците бяха подготвени и предоставени обучителни материали, а обучението беше записано и е налично на страницата на СНЦ „Инициатива за равни възможности“ за бъдещо ползване; 6. „Трудови права и реализацията им“ – проведено онлайн в платформа на обучителна фирма.

През ноември 2022 г. консултантът по проекта Фред Рууни проведе обучение с участниците на тема „Старт на индивидуална правна практика и работа с уязвими общности“. Обучението беше проведено присъствено и онлайн, като част от програмата на консултанта при посещението му в София. Преди началото на обучението участниците проведоха среща с координатор дейности на Фондация „Цоцорков“, откъдето проявиха интерес за включване на участниците във финансирани от тях дейности.

Сдружение с нестопанска цел „Инициатива за равни възможности“
www.equaopportunities.eu

СНЦ
"ИНИЦИАТИВА
ЗА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ"

Гр. София, ул. „313-та“, equal_opportunities@abv.bg

Допълнително се проведе онлайн обучение за участниците на тема „Пътят до практикуващ съдия“, с обучител младши съдия Бошнакова.

Допълнително, в рамките на проект, който в подкрепа на програмата „Правен инкубатор – Лаборатория за правни предприемачи“, СНЦ „ИРВ“ кандидатства и изпълнява в партньорство с Европейски център за правата на ромите и сродни организации от Европа, се планираха за провеждане за участниците в програмата 6 броя двудневни присъствени обучения на тема „Дискриминация и престъпления от омраза, наблюдение на речта на омразата, разпространявана в социалните медии“. Програмата за тези обучения се адаптира за българските участници от двама от алумните на програмата, които в рамките на работата си в програмата Правен инкубатор и с допълнителната финансова подкрепа, осигурена от Фондация „Отворено общество“ реализираха изследване и изготвиха аналитичен доклад по темата. През октомври 2022 г. се проведе и първото от планираните обучения по темата „Дискриминация и престъпления от омраза, наблюдение на речта на омразата, разпространявана в социалните медии“, проведено присъствено. След обучението част от участниците в Правен инкубатор-2 се включиха и в доброволчески екип, осъществяващ наблюдение на социалните медии за реч на омразата, като целта е идентифициране на публикации, съдържащи омразна реч, подготовка на жалби и иски молби от страна на участниците по най-флагрантните случаи на реч на омразата от страна на политици, публични фигури и институции и представителство по съдебни дела и преписки пред Комисия за защита от дискриминация и Комисия по журналистическа етика.

По програмата младите юристи работиха с 8 ментори, като всеки участник бе разпределен при определен ментор. Правилата за работа на участниците с менторите включват поставяне на месечни задачи, провеждане на седмични срещи за обсъждане на изпълнението на задачите, споделяне на съдебен график и присъствие на участниците в съдебни заседания на менторите, осъществяване на редовна комуникация между менторите и участниците, включваща поне една обща среща месечно. Менторите и участниците установиха редовна връзка помежду си, като провеждаха редовни срещи, менторите възлагаха задачи на участниците, проследяваха изпълнението, даваха указания за подобряване на продуктите, които участниците представят, осигуряваха им присъствия в съдебни заседания.

Младите юристи участват и в информационни кампании за лица с ниски до средни доходи по места, като по време на кампаниите предоставят правни консултации със съдействието на менторите си. Участниците в Правен инкубатор-2 са предоставили общо 110 правни консултации.

През отчетния период проведени и стажове на участниците в Комисия за защита от дискриминация. Бяха проведени стажовете на 8 от участниците, които получиха сертификати от Комисията за защита от дискриминация. По време на стажовете си те се запознаха и работиха в различните отдели на Комисията, преглеждаха преписки, регистрираха жалби и сигнали, участваха в открити заседания и обогатиха знанията си както за антидискриминационното законодателство, така и за процедурите и работата на Комисията. Участниците бяха поканени от ръководството на КЗД да кандидатстват за отворени позиции за работа в Комисията.

По програмата е изготвена комуникационна стратегия на проекта. Създадени са 30 публикации на Фейсбук страницата Правен инкубатор, които са достигнали до общо 39 866 потребители и са изготвени и популяризирани две рекламни видеа. През 2022 г. Програмата беше представена Сдружение с нестопанска цел „Инициатива за равни възможности“

www.equaopportunities.eu

СНЦ
"ИНИЦИАТИВА
ЗА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ"

Гр. София, ул. „313-та“, equal_opportunities@abv.bg

пред участници в Докторантско училище от Университет по национално и световно стопанство със съдействието.

ПРОГРАМА „С ГРИЖА ОТ 0 ДО 3“

СНЦ „Инициатива за равни възможности“ участва в програмата We Care на Фондация „Тръст за социална алтернатива“, обединяваща мрежа от организации, работещи по темата за ранно детско развитие. СНЦ „Инициатива за равни възможности“ и останалите организации – участници в мрежата се включват в тематични обучения, организирани от Фондация „Тръст за социална алтернатива“ и разработват застъпнически проекти, които се реализират с финансовата подкрепа на „Тръст за социална алтернатива.“

През 2022 г. организацията работи по застъпнически проект „Невидимите, които виждаме“, който цели повишаването на възможностите бременни жени и майки с деца до 3 г. да получават адресна регистрация и документи за самоличност. Дейностите по проекта включваха: Информирание на заинтересованите страни и широката общественост за наличието на голям брой бременни и майки с деца от 0 до 3 г. без адресна регистрация и документ за самоличност; изграждане на коалиции и формиране на позитивно обществено мнение и нагласи към трудностите, които изпитват немалка част от българските граждани и деца, поставени в силно уязвимо положение; идентифициране на заинтересовани страни; анализ на статута на общинските комисии по адресна регистрация, с цел постигане на разбиране за истинската им роля; застъпничество за изработването на подзаконов акт/наредба от МРРБ, с който да се регламентират ясно отговорностите и правомощията на комисиите, за повишаване на ефективността им; повишаване на гражданска осведоменост и информация сред засегнатите и потенциалните групи в риск относно процедурите за регистрация, правата и отговорностите им.

Организацията работи по събиране на информация относно лица, които не могат да се снабдят с удостоверение за регистрация по постоянен адрес и документ за самоличност, с фокус върху бременни жени и майки на деца от 0 до 3 г., както и лични истории на такива лица. Информацията се събираше чрез лични срещи и разговори с такива лица, в които те се стимулират да споделят проблемите и причините, поради които не могат да се снабдят с документ за самоличност. Проведеха се 6 срещи с местни активисти в 6 населени места за запознаване с протокол за консултиране и решаване на индивидуални казуси във връзка с трудности при извършване на регистрация по постоянен адрес и издаване на документ за самоличност.

Изготви се правно становище по проблемите, породени от измененията на Закона за гражданската регистрация от 2011 и 2012 г., както и във връзка с издадената въз основа на това Наредба № РД-02-20-9/21 май 2012 г. за функциониране на единната система за гражданска регистрация, издадена от Министерство на регионалното развитие и благоустройството, с което бяха анализирани слабостите на законодателната уредба и релевантния подзаконов нормативен акт и идентифицираната съдебна практика по проблема, както и решения на административните съдилища в страната по дела, свързани с обжалване на откази за издаване на удостоверение за постоянен адрес, дерегистрации на лица, изваждане на адреси от

Сдружение с нестопанска цел „Инициатива за равни възможности“

www.equaopportunities.eu

СНЦ
"ИНИЦИАТИВА
ЗА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ"

Гр. София, ул. „313-та“, equal_opportunities@abv.bg

Националният класификатор на адресите, недостатъчната детайлизация на работата на Комисиите по адресна регистрация и комисиите по дерегистрация и предложени опции за законодателни промени, които да фасилитират решението на проблема беше представено на Министъра на регионалното развитие и благоустройството на среща, организирана от екипа ни на 26 февруари 2022 г.

Изготвиха се предложения за изменения и допълнения в Закона за гражданската регистрация, които да улеснят достъпа на гражданите до регистрация по постоянен адрес и документ за самоличност.

Екипът на СНЦ „Инициатива за равни възможности“ организира и две национални и едно регионално застъпническо събитие /кръгли маси/ през 2022 г.: Първата организирана национална кръгла маса се проведе на 3 юни 2022 г. в София. За локация на регионалната кръгла маса беше избрана община Брацигово поради това, че в общината бяха идентифицирани и консултирани масово случаи на лица от ромски произход, които нямат регистрация по постоянен адрес и имат затруднения да издадат/подновят документите си за самоличност и кръглата маса се проведе на 27 юни 2022 г. с участието на общинско ръководство и администрация и местни активисти и представители на НПО. Финалната национална кръгла маса беше проведена на 23 септември 2022 г. в София с присъствието на национални и местни институции, НПО и активисти. Представиха се презентации относно проблема, възможните решения и осъществените по проекта дейности.

Сдружение с нестопанска цел „Инициатива за равни възможности“
www.equaopportunities.eu

СНЦ
"ИНИЦИАТИВА
ЗА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ"

Гр. София, ул. „313-та“, equal_opportunities@abv.bg

Представители на ИПВ участваха в две национални събития, организирани по програмата като представиха проблема със затрудненията за извършване на адресни регистрации и получаване на лични документи: На 12 юли 2022 на среща, домакинствана от Омбудсмана и в заключителното събитие по програмата, организирано от Фондация „Тръст за социална алтернатива“.

В рамките на програмата се извършиха 50 броя правни консултации на засегнати граждани, като беше оказано съдействие за подаване на заявления за регистрация по постоянен адрес. През юли 2022 г. беше изготвено и изпратено заявление по реда на ЗДОИ до вицепремиера по ефективно управление относно изпълнението на Национален план за действие по изпълнение на Стратегия за равенство приобщаване и участие в частта, в която се предвижда решаване на проблема с достъпа до лични документи на уязвими групи.

ПРОГРАМА БОРБА С ОНЛАЙН И ОФЛАЙ РЕЧТА НА ОМРАЗАТА

През 2022 г. СНЦ „Инициатива за равни възможности“ стартира нова инициатива за противодействие на словото на омраза в онлайн и офлайн среда срещу ромите. Инициативата се осъществява в рамките на проект, в който водеща организация е Европейският Център по Правата на Ромите (ЕЦПР), в сътрудничество с партньорски организации от Словакия и Румъния. Проектът ангажира доброволци от различен етнически произход, които да наблюдават и докладват случаи на реч на омраза. Инициативата на ЕЦПР, се изпълнява с финансовата подкрепа на Европейския съюз за директно противодействие и правна защита на жертви на враждебна реч в България, Словакия, и Румъния.

Целите на проекта включват: Да се увеличи броят на ромите, подаващи официални жалби и предприемащи съдебни действия, в случаите, в които са жертви на дискриминация; да повиши осведомеността за правата сред ромските общности; да адресира речта на омразата срещу ромите и престъпленията от омраза чрез мониторинг, докладване и подаване на жалби по отношение на лица, медийни и новинарски платформи, които разпространяват расистко съдържание както офлайн, така и онлайн; да се намали броя на ромите, жертви на дискриминация и се възстанови доверието на общността в институциите чрез подобряване на достъпа до правосъдие.

По програмата са планирани шест обучения за доброволците, като първото от тях се проведе през 2022 г. Доброволците изследват социалните мрежи за публикации на реч на омразата и подготвят случаи за съдебна защита.

МЛАДЕЖКА ПРОГРАМА

СНЦ „Инициатива за равни възможности“ работи с мрежа от младежи-доброволци, които подкрепят нашите дейности и организират собствени инициативи. През 2022 г. младежите участваха в двуседмична международна младежка среща в Германия, организирана по програма Еразъм с водеща организация European Play Work Association.

Сдружение с нестопанска цел „Инициатива за равни възможности“

www.equaopportunities.eu